

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Основне академске студије историје уметности
Назив предмета: Увод у иконографију и иконологију средњовековне уметности
Наставник/наставници: др Миодраг Марковић, редовни професор; др Драган Војводић, редовни професор; др Бранка Вранешевић, ванредни професор
Статус предмета: обавезни предмет
Број ЕСПБ: 7
Услов: Студент мора да испуни услове прописане Статутом Филозофског факултета.
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање студента са иконографском анализом и иконолошком интерпретацијом уметничког предмета средњег века у циљу разумевања директног или индиректног значења представљеног садржаја. Иконографском и иконолошком анализом различитих примера касноантичке, ранохришћанске, раносредњовековне и средњовековне уметности студенти ће стећи неопходна знања за разумевање, интерпретацију и даље проучавање средњовековне уметности.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Исход предмета је да се студенти оспособе да самостално препознају, анализирају и класификују споменике средњовековне уметности. Кроз теоријски и практични рад студенти ће стећи сазнања о вишеслојности уметничког дела и симболичним значењима која представљају садржаје и идеје у средњем веку. Такође, исход предмета је и да се студенти оспособе да сагледавају уметничка дела у одговарајућем историјском и социо-културном амбијенту у коме су настала.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Предмет нуди студентима увид у један од најраширенијих и најзаступљенијих метода изучавања и интерпретације уметничких предмета историје средњовековне уметности. Кроз анализу и препознавање појединих елемената, од мотива, знакова до идеје и канона. Студенти ће стећи увид у више могућих читања ликовног дела имајући у виду постојање јасно читљивих и оних скривених значења средњовековне уметности. Посебан нагласак биће стављен на формирање хришћанске уметности кроз анализу споменика касне антике те препознавање основних тема и иконографских и иконолошких типова који ће утрти пут европској уметности средњег века и раног модерног доба. На такав начин ће студенти стећи увид у анализу и тумачење те класификацију ликовног језика и текстуалног предлошка и продрети у основе формирања ликовног језика, од периода касне антике до раног модерног доба.</p>
<p>Литература</p> <p>Обавезна:</p> <p><i>The Routledge Companion to Medieval Iconography</i>, ed. C. Hourihane, Routledge 2017.</p> <p>H. Belting, <i>Slika i kult. Istorija slike do epohe umetnosti</i>, Novi Sad 2014.</p> <p>H. Belting, <i>Antropology of Images. Picture, Medium, Body</i>, Princeton-Oxford 2011.</p> <p>A. Grabar, <i>Christian Iconography. A Study of its Origin</i>, Princeton University Press 1968.</p> <p>C. Cavarinos, <i>Guide to Byzantine Iconography</i>, vol. 2, Boston 2001.</p> <p><i>Encyclopedia of Comparative Iconography (Themes depicted in works of art)</i>, ed. H. E. Roberts, Chicago-London 1998.</p> <p>R. V. Straten, <i>Uvod u ikonografiju</i>, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb 2003.</p> <p><i>Late Antique and Medieval Art of the Mediterranean world</i>, ed. E. R. Hoffman, Blackwell Publishing 2007.</p> <p><i>Using Images in Late Antiquity</i>, eds. S. Birk, M. Kristensen, B. Poulsen, Oxford 2014.</p> <p><i>The Idea and Ideal of the Town between Late Antiquity and the Early Middle Ages</i>, eds. G. P. Brogiolo, B. Ward-Perkins, Beill 1999.</p> <p>E. Panofsky, <i>Meaning in the Visual Arts</i>, New York, 1955.</p> <p>М. Марковић, О иконографији светих ратника у источнохришћанској уметности и о представама ових светитеља у Дечанима, in: <i>Зидно сликарство манастира Дечана. Грађа и студије</i>, ур. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 567-630.</p> <p>Д. Војводић, Оружје с небеса. Иконологија средњовековних представа инвеституре владара војним инсигнијама, <i>Пристапна предавања дописних чланова, књ. 1</i>, ур. М. Вуксановић, Београд 2019, 237-258.</p>

H. Belting, Image, Medium, Body: A New Approach to Iconology, *Critical Inquiry* 31/2 (2005) 302-319.

J. Elsner, K. Lorenz, The Genesis of Iconology, *Critical Inquiry* 38/3 (2012) 483-512.

B. Vranešević, Constructing the image of Paradise on Floor Mosaics of the Triconchal Church in Caričin Grad, *Зборник Матице српске за ликовне уметности* 44 (2016), 13–24.

Препоручена:

E. Panofsky, F. Saxl, *Classical Mythology in Medieval Art*, Metropolitan Museum Studies, vol. 4, no. 2 (1993), 228-280.

E. Panofsky, *Ikonološke studije. Humanisticke teme u renesansnoj umetnosti*, Beograd 1975.

Д. Војводић, Прилог познавању иконографије и култа св. Стефана у Византији и Србији, *Зидно сликарство манастира Дечана*, Београд 1995, 537-563.

Д. Војводић, Укрштена дијадема и "торакион". Две древне и неуобичајене инсигније српских владара у XIV и XV веку, *Трећа југословенска конференција византолога*, Београд, Крушевац, 2002, 249-273.

Д. Војводић, *Идејне основе српске владарске слике у средњем веку*, Београд 2006. Необјављена докторска дисертација одбрањена на Филозофском факултету у Београду 2006. године.

Д. Војводић, Путеви и фазе уобличавања средњовековне иконографије светог Саве Српског, *Ниш и Византија* 13 (2015), 49-72.

М. Марковић, 'Христос проклиње смоквино дрво' у цркви Светог Никите код Скопља, in: *Ниш и Византија*, пети научни скуп (Ниш, 3-5. јун 2006), Зборник радова V, ур. Миша Ракоција, Ниш 2007, 381-392.

М. Марковић, Један пример утицаја јеванђелистара на иконографију средњовековног зидног сликарства, *ЗРВИ* 44 (2007), 353-362.

М. Марковић, Култ светог Вита (Вида) код Срба у средњем веку, *Зограф* 31 (2006-2007), 35-50.

Gender in the Early Medieval World, East and west 300-900, eds. L. Bruebaker, J. M. H. Smith, Cambridge University Press 2004.

J. Bardill, Constantine, *Divine Emperor of the Christian Golden Age*, Cambridge University Press 2012.

R. M. Jensen, *Living Water. Images, Symbols, and Settings of Early Christian Baptism*, Brill 2011.

C. Walter, *Warrior Saints in Byzantine Art and Tradition*, Routledge 2003.

B. Vranešević, The Transmission of Ornaments in the Mediterranean World: An Example of Aniconic Motifs on Early Christian Floor Mosaics, in: *Beyond the Adriatic Sea: a plurality of identities and floating borders in visual culture, a collection of papers*, Novi Sad 2015, 33–54.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2x30	Практична настава: 2x30
------------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Методe извођења наставе

Настава се изводи током првог и другог семестра на предавањима.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава		усмени испит	40
колоквијум-и	60		
семинар-и			

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата